

Samenvatting

Sinds 2009 geldt het verbod op het lozen van toiletwater op het oppervlaktewater door pleziervaartuigen. Havens met meer dan 50 ligplaatsen voor kajuitboten moeten een vuilwaterafzuiginstallatie hebben of die delen met een haven in de directe omgeving. Een boete voor een booteigenaar kan alleen gegeven worden bij een heterdaad. Doordat de pakkans klein is en het afgeven van vuilwater lang niet overal kan, wordt het lozingenverbod niet of nauwelijks nageleefd. In 2019 is daarom een motie aangenomen in de Tweede Kamer dat de afvoer van toiletten naar het oppervlaktewater verzegeld moet worden. Op die manier wordt het onmogelijk gemaakt wordt om nog te lozen.

Achtergrond

Waarom het verbod

Met name op plekken waar pleziervaart zich verzamelt in de zomer, is de concentratie van de E-colibacterie in het water te hoog. Dat kan bij zwemmers en watersporters die in direct contact komen met het oppervlaktewater (zoals kanoërs en suppers) zorgen voor maag- en darmstoornissen, maar ook voor aandoeningen aan luchtwegen en gehoorgangen. Sinds 2009 geldt daarom het verbod op het lozen van toiletwater op het oppervlaktewater door pleziervaartuigen.

Regels

Havens met meer dan 50 ligplaatsen voor kajuitboten moeten een vuilwater afzuiginstallatie hebben of die delen met een haven in de directe omgeving.

Voor boten die gebouwd zijn vanaf 2016 is een vuilwatertank verplicht. In boten met een bouwjaar vanaf 1997 moet er in ieder geval ruimte zijn voor het inbouwen van een (tijdelijk) reservoir. Vele boten zijn echter ouder en hebben geen geschikte ruimte om alsnog een tank van voldoende omvang in te bouwen. Een minimale tankinhoud bij een handpomptolet is al gauw 56 liter (voldoende voor twee vaardagen als je met twee personen vaart).

Slechte naleving

Door de moeizame handhaving (alleen heterdaad) is de kans op een boete klein en worden de regels slecht nageleefd. Afzuigstations worden te weinig gebruikt, waardoor deze vastlopen en vaak niet gerepareerd worden.

Zuiveringsinstallatie

Sinds 2019 mag je wel via een zuiveringsinstallatie lozen. Deze installaties zijn echter nog niet op de markt in Nederland. Ook is het sinds 2019 toegestaan om alleen urine te lozen (omdat daar geen ziekmakende bacteriën in zitten), maar dan moet het toilet zo aangepast zijn dat er alleen urine door de afvoer kan. Hier zijn nog geen eisen voor vastgesteld.

Verzegeling verplicht per 2026

In 2019 is er een motie aangenomen waarin staat dat de afsluiters van boordtoiletten moeten worden verzegeld, zodat het onmogelijk is om nog op het oppervlaktewater te lozen. Momenteel wordt er aan gewerkt om dit in de nieuwe omgevingswet te verwerken. De verzegeling zal naar verwachting in 2026 verplicht worden.

Huidige situatie

Er is onder bezitters van kajuitboten weinig draagvlak voor de huidige wetgeving. Zolang de randvoorwaarden niet op orde zijn, zal hier weinig verandering in komen.

De randvoorwaarden zijn:

- voldoende, goedwerkende uitpompstations op goed bereikbare plekken,
- betaalbare zuiveringsinstallaties die klein genoeg zijn om goed in te kunnen bouwen,
- goede communicatie over het waarom van het lozingsverbod en over de mogelijke alternatieven.

Kanoërs daarentegen zien de verzegeling liever vandaag dan morgen ingaan.

Het Watersportverbond participeert in een klankbordgroep van het ministerie van I&W over toiletlozingen pleziervaart. We brengen onze kennis en mening in om de regelgeving zo te beïnvloeden dat het draagvlak en dus het resultaat onder watersporters het hoogst zal zijn.

Alternatieven

Chemisch- of droogtoilet

Alternatieven voor een vuilwatertank of zuiveringsinstallatie zijn bijvoorbeeld een chemisch toilet of een droogtoilet. Deze kunnen echter beduidend minder inhoud aan dan een vuilwatertank.

Urine apart lozen

Ook is het toegestaan om spoelwater en urine te lozen zonder dat het met feces in aanraking is geweest. Er moet dan dus een gescheiden opvangsysteem zijn. Dit is nog niet op de markt.

Standpunt Watersportverbond

Het Watersportverbond staat voor schoon water en de bewustwording en voorlichting die hiermee samenhangt. Tegelijkertijd zijn wij kritisch op de uitvoering van het lozingsverbod. Eventuele maatregelen aan boord en aan wal vragen tijd om gebruiksgemak en betaalbaarheid voor de watersporter te garanderen. Het Watersportverbond wil ook dat er financiële steun komt voor de invoering van zaken die kosten met zich meebrengen voor havens, verenigingen en watersporters. Alleen op deze manier zal er draagvlak ontstaan. Indien nodig zullen we

aandringen op gedegen onderzoek. Om bovenstaande voor elkaar te krijgen, zetten we in op een overgangstermijn van tenminste vijf jaar.

(Mogelijke) samenwerkingspartners

Op dit dossier werken we samen met KNMC, VNM, Hiswa-Recron, Nederlandse Jachtbouw Industrie, Toerzeilers, Waterrecreatie Nederland en de Wadvaarders.